

bylo rozeznáváno, zda v době, kdy naznačeným způsobem bylo na ní působeno, se ona abstraktní možnost jejího svědeckého výsledku více či méně přiblížila svému uskutečnění, by tudíž ze zákonného pojmu ucházení se o křivé svědectví byly vylučovány ony případy, v nichž, jak tomu bylo patrně i v souzeném případě, ten, kdo se o křivé svědectví ucházel, nepodnikl před tím ještě u soudu kroků, směřujících k tomu, by ke svědeckému výsledku dotyčné osoby také skutečně došlo. Stačí, počítá-li v době ucházení se s tím, že řečená osoba u soudu jako svědek slyšena bude, tím spíše pak, zamýšlí-li dokonce kroky k tomu vedoucí dodatečně podniknouti. Řekl-li tudíž stěžovatel tehdy R-ové podle dalšího rozsudkového zjištění, by řekla u soudu, že byl (osudného dne) opilý a že si lil do piva rum a že, když mu R-ová odpověděla, že to říci nemůže, poněvadž to ani ona ani nikdo jiný neviděl, jí pravil: »Jen mi tak vypovídejte, já se na manžele K-ovy spolehnouti nemohu, mluvte aspoň Vy,« shledal nalézací soud v těchto jeho slovech vším právem ucházení se o křivé svědectví, které na soudě mělo býti vydáno, zakládající skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ů 197, 199 a) tr. zák. bez ohledu na to, zda se stěžovatel dovoľával před tím ať u četnictva nebo u soudu jejího svědectví.

Čís. 2312.

Ze skutkové podstaty přestupku řu 320 f) tr. zák. jsou vyňaty případy trestního vyšetřování; pod předpis řu 320 e) tr. zák. nespádají nepravdivá udání podezřelého vůči orgánům bezpečnostních úřadů.

I pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) i nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) k zločinu nadržování zločincům podle řu 214 a 217 tr. zák., k přestupku řu 307 tr. zák. a zločinu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 10. března 1926, Zm II 421/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 6. června 1925, pokud jím byla obžalovaná podle řu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin podle §§ů 9, 214 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Podle rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku, vztahujících se na pravoplatný výrok rozsudkový, jímž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ů 171, 176 II. b) tr. zák., vzal soud za prokázáno, že, když četnický strážmistr Alois M., který obžalovanou s Aloisií J-ovou pronásledoval, ji dostihl a na ní žádal vydání ukradených 125 Kč, obžalovaná krádež popřela, že však J-ová, prohlédnuvši na vyzvání strážmistrovo obžalovanou, nalezla u ní ukradené peníze, připevněné špendlíkem na spodním okraji košile. Veřejnou obžalobou

byla obžalovaná dále viněna, že, vidouc se prozrazenu, sváděla J-ovou, by peněz u ní nalezených strážmistru M-ovi neukazovala, kterýmžto svodům však J-ová nepodlehla, nýbrž odevzdala nalezené peníze strážmistroví. Skutkové podstaty pokusu svádění ke zločinu podle §§ů 9, 214 tr. zák. neshledal soud v onom skutku obžalované podle rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku v úvaze, že osoba,účastněná na hlavním zločinu, může býti pachatelem zločinu podle §§ů 9, 214 tr. zák. teprve tenkrát, nesl-li se její úmysl k tomu, by ztížila stihání jiného účastníka, že tudíž podmínkou trestnosti je pachatelův úmysl ztížení stihání osoby od něho rozdílné, nikoli, jak je tomu v souzeném případě, pachatele sama. Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. právem, že napadeným jí rozsudkovým výrokem byl porušen zákon. Důsledek zásady obžalovací, ovládající v podstatě platné řízení trestní, jeví se ovšem, pokud jde o osobu obviněného, zejména v tom, že osoba podezřelá (obviněná) z trestného činu, není podle zákona povinna, by sama přispívala ku svému usvědčení, by zejména úřadům, pátrajícím po jejím zavinění, činila údaje, jimiž by podezření (obvinění) proti ní mohlo býti sesíleno a podepřeno. Výrazu a průchodu skýtají výsadnímu v tom směru postavení obviněného zejména ustanovení trestního řádu o výslechu obviněného, jmenovitě předpisy §§ů 200—203 a 245 tr. ř. Ze tohoto dobrodiní je podezřelý (obviněný) účasten netoliko za soudního řízení trestního, nýbrž i za šetření konaného orgány bezpečnostními, je patrné zejména z předpisu §u 25 tr. ř., jímž se orgánům těm pod nejpřísnějším trestem zapovídá mimo jiné lákati podezřelého způsobem tam naznačeným k doznání. Ze skutkové podstaty přestupku podle §u 320 f) tr. zák. jsou pak výslovně vyňaty případy vyšetřování trestního vzhledem k tomu, že o nich platí zvláštní zákonná ustanovení a nespádají pod předpis §u 320 e) tr. zák. ani nepravdivá udání podezřelého vůči orgánům bezpečnostních úřadů (Rozh. nejv. soudu vid. sb. č. 3483, 3625, 4097). Je konečně již podle povahy věci na bíledni, že pachatele trestného činu nelze stíhati a trestati ani pro nadržování sobě samotnému, že se tudíž nemůže sám svou vlastní osobou dopustiti zejména ani zločinu podle §u 214 tr. zák. Než tato dobrodiní jsou propůjčena zákonem pachateli trestného činu (podezřelému, obviněnému) zásadně výhradně jen pro jeho vlastní osobu, pokud pak jde o trestné nadržování, mimo to výjimečně též osobám uvedeným v §u 216 tr. zák. Nesluší tudíž rozšiřovati je na případy, v nichž pachatel svou činnou snahu, směřující k odvrácení podezření nebo k zahlazení stop a důkazů svého provinění, neomezí na činnost vlastní, nýbrž uplatní ji prostřednictvím osob třetích, zejména v ten způsob, že se stane původcem trestných činů, jimi k onomu cíli spáchaných. Dopouští se tudíž spoluviny na zločinu podle §§ů 197, 199 a) tr. zák. také ten, kdo sám jsa podezřelým, nebo obviněn z trestného činu, některým ze způsobů naznačených v §u 5 tr. zák. nastrojí nebo úmyslně dá příčinu ke spáchání zločinu podle §§ů 197, 199 a) tr. zák. křivou přísahou nebo křivým svědectvím jiné osoby v jeho vlastní trestní věci a rovněž proviňuje se zločinem podle §§ů 197, 199 a) tr. zák., kdo se, byť bezvýsledně, za týchž okolností uchází o křivé svě-

dectví. Není důvodu, by od tohoto stanoviska, o jehož správnosti, pokud jde o právě uvedený obor trestných činů, ani naukou, ani praxí nebyly vysloveny pochybnosti, vyžadující vážného zřetele, bylo se uchylováno ohledně jiných trestných činů, spáchaných třetími osobami na prospěch pachatele hlavního trestného činu a za jeho spoluviny, zejména v příčině trestného nadřívání (§§y 214, 217, 307 tr. zák.) a to i ohledně případů, v nichž jeho působení zůstalo bez výsledku, jeho skutek tudíž přichází v úvahu pouze jako pokus svádění k trestnému činu podle §u 9, 239 tr. zák.

Theorie, která arci namnoze hájí opačný názor, podle něhož jest spoluvina na nadřívání ve vlastním prospěchu toho, kdož přichází v úvahu jako spoluvinník, beztrestnou (tak zejména Lammasch, Löffler, Finger a Stooss, jakož i řada dalších, uvedených u Fingera I. str. 559), odvozuje tento svůj názor hlavně a z části výhradně z předpisu §u 216 tr. zák., usuzujíc, že, vyjímá-li tento zákonný předpis z pohrůžky trestem dokonce příslušníky pachatele hlavního činu, lze tím méně uznati trestným jej samotna. (Tak zejména Lammasch: Grundriss III. vyd. str. 40.) Než činí tak neprávem. Také dobrodiní, jež poskytuje zákon osobám vypočteným v §u 216 tr. zák. jen výjimečně a z důvodů ryze ethických, dlužno stejně jako výsadné postavení, vyhrazené pachateli trestného činu, omeziti pouze na ony osoby samotné a jen na případy, ve kterých činnost, odpovídající jinak zákonnému pojmu nadřívání, byla vyvinuta bezprostředně právě jen jimi samotnými. Nemá tudíž ani dobrodiní §u 216 tr. zák. místa v případech, v nichž se osoby ty neomezily na vlastní osobní činnost nadřívací, nýbrž měly v některé z forem trestné spoluviny, naznačených v §u 5 tr. zák., účast na trestné činnosti osob třetích, dobrodiní toho nepožívajících. To vychází na jevo z doslovu zákona (§u 216 tr. zák.), že osoby v tomto §u uvedené nemohou býti trestány pro takové ukrývání samo (wegen einer solchen Verhehlung allein). Osoby ty jsou tedy beztrestnými pouze tehdy, když k tomuto ukrývání nepřistoupilo další trestné činění, k němuž dlužno počítati též svádění třetích osob (rozh. víd. č. 3012, 3734, 4163). Jeť nadřívání zločincům, tudíž i ukrývání ve smyslu §u 214 tr. zák. jedním z oněch zvláštních zločinů, o nichž je řeč v §u 6 tr. zák., tedy samostatným trestným činem, zejména potud, že ohledně něho mají průchod také všeobecné zásady o spoluvině, zároveň však též všeobecné předpisy trestního zákona o pokusu a důsledně i předpis §u 9 o pokusu svedení ke zločinu. Z toho plyne zároveň také další důsledek, podávající se ostatně již z všeobecného ustanovení §u 5 tr. zák., že pro trestněprávní povahu dotyčné činnosti vůbec a pro zodpovědnost spoluvinníků zvláště je výhradně směrodatným postavení vlastního pachatele (pachatele zločinu podle §u 214 tr. zák.). Totéž právní hledisko lze i dlužno pak aplikovati i na případy, upravené rovněž všeobecným předpisem §u 9 tr. zák., v nichž působení toho, kdo někoho k nějakému zločinu vyzývá, povzbuzuje, nebo svěsti hledí, zůstalo bez výsledku, když účelem tohoto předpisu jest zameziti, by v nikom a zejména nikým nebylo buzeno odhodlání k trestnému jednání, a trestní zákon v tom ohledu nikoho nevyjímá.

S názorem tu hájeným nesouhlasí Löffler (Oesterr. Rechtsprechung in Strafsachen čís. 108) v poznámkách k rozhodnutí nejv. s. víd. čís. 3734 sb. a dovolává se v těchto poznámkách panující nauky. Přes to Nejvyšší soud setrval při onom názoru, neboť ustanovení §u 5 odst. druhý tr. zák. jest doslovem §u 216 tr. zák. vyloučeno a nelze se ho proto dovolávat k odůvodnění opačného názoru. Nemá-li však onen názor nauky podle předchozích úvah opory ani v onom hlavním argumentu, na němž je budován, je tím zároveň již také dovedena správnost opačného právního názoru, podle něhož také pachatel hlavního trestného činu zodpovídá jak za spoluvinu na trestném nadřzování, spáchaném třetími osobami, tak i za daných okolností za pokus svedení k němu, o který jde v souzeném případě. Zákonem pachateli zaručené právo, nepřispívati sám ku svému vlastnímu usvědčení nebo stížení svého postavení, nelze rozšiřovati ve výsadu, by směl beztrestně jako původce zneužívat k dosažení svých cílů trestné činnosti jiných. Že pachatel, který si počíná tímto způsobem, vybočuje nedovoleně z mezí onoho svého oprávnění, je dále patrné též z toho, že toto oprávnění zahrnuje v sobě, jak tomu nasvědčují předpisy §§u 200—203 a 245 i 25 tr. ř., výhody rázu v podstatě negativního, kdežto pojmu spoluviny na zločinu (přestupku) nadřzování i pojmu pokusu svedení k nim odpovídá činnost povahy převážně pozitivní. Podotknuto budiž, že rozsudek dovolává se ve svých důvodech nepřipadně rozhodnutí sb.n. s. č. 456, které se právní otázky, jejíž řešení vyžaduje souzený případ, ani přímo ani nepřímou nijak nedotýká, řešíc výhradní otázku trestní zodpovědnosti za přímé pachatelství zločinu podle §u 214 tr. zák. u ukrývače který sám přichází v úvahu jako podezřelý z hlavního trestného činu.

Čís. 2313.

»Léčením« ve smyslu §u 356 tr. zák. jest i léčení ran (§ 357 tr. zák.). S hlediska §u 356 tr. zák. se nevyžaduje zavinění ve smyslu §u 335 tr. zák.; stačí pouhá nevědomost (nešikovnost) sama o sobě.

Podmíněné odsouzení (zák. ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n.).

Podle §u 1 zákona nelze podmíněčně odložit jině tresty než tresty na svobodě a peněžitě.

Trest podle §u 356 tr. zák. nelze podmíněně odložit (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. března 1926, Zm I 857/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. září 1925, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§u 356, 357 tr. zák., zapovězeno mu provozování lékařství dotud, až v nové zkoušce dokáže, že nabyt vědomostí, jichž se mu nedostávalo, a povolen mu podmíněný odklad výkonu tohoto trestu se zkušební dobou tří let. Výrok napadeného rozsudku opravil v ten smysl, že z něho vyloučil § 357 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství, zrušil napadený rozsudek ve výroku o podmíněném odsouzení jako zmátečný a vyslovil trest bezpodmíněný. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v